

Ještě jednou k JPZ

Ačkoliv jsme již dříve poukázali na slabiny argumentace Oldřicha Botlíka, jeho mediální kolovrátek jede i nadále naplno – a pořád stejně. Ve svém [dalším vyjádření](#) opět ignoruje podstatná fakta a fabuluje. Konkrétně:

*„Cermat je povinen dokázat u každé použité úlohy, že má oporu v RVP ZV. Existenci takové opory požaduje školský zákon. Přesto Cermat žádný odpovídající očekávaný výstup uvedený v RVP ZV nepředložil, jen bez jakýchkoli důkazů uvedl, že podle konstatování obou schvalovacích komisí odpovídají všechny úlohy i testy jako jednotlivé celky obsahu i formě RVP ZV. S jediným chabým pokusem o důkaz přišlo vedení Asociace češtinářů (ASČ) v poznámce pod čarou, kde odkázalo na očekávaný výstup **ČJL-9-2-07** (...)“.*

Není to pravda. ASČ svoji argumentaci rozhodně nezaložila na poznámce pod čarou (sic!), ale na řadě jiných faktů – které ovšem Botlík setrvale ignoruje. Nedokáže-li na ně reagovat, jsou všechna jeho vyjádření, i kdyby jich vyprodukoval třeba tisíc, bezpředmětná.

Kdyby naše argumenty neignoroval, nemohl by se ve svých tvrzeních točit stále dokola. Je úplně jedno, že se nyní zabral do dalších dokumentů, fundamentem je stále totéž. Schopnost aktivně užívat jazyk v sobě zahrnuje i schopnost posoudit cizí text, nelze je od sebe oddělit. Proto je práce s cizím textem – a to nejen v pravopise – přirozenou součástí výuky, procvičování a hodnocení na školách i v testech, mj. v testech s Botlíkem spjatého KALIBRA. Osvojování schopnosti aktivního užití jazyka primárně vychází z poznání získaného prostřednictvím cizích textů – nejprve slyšíme a vidíme (čteme), popř. jsme o nějakém jevu poučeni, tedy nejprve si jazykové prvky osvojujeme, pak přichází náš vlastní jazykový projev. (Pokud něco vytváříme, děje se to na pozadí našich dosavadních znalostí.)

To, co Botlík souhrnně uvádí u tzv. korektorských dovedností, nejsou žádná pravopisná specifika, navíc se jedná i o subjektivní faktory výkonu. Princip vztahu *aktivní užití – posouzení užití* platí obecně. Budeme považovat za znalce chobotnatců někoho, kdo nedokáže odhalit odborně nefundovaná tvrzení ve studii na dané téma, kterou dostal k posouzení?

K poznámce pod čarou:

Výslovně jsme upozornili, že jde o odpověď na Botlíkův formalismus, ukázkou jeho absurdnosti. Poznámka se týkala čistě RVP ZV, nikoli dalších dokumentů, k nimž nyní Botlík odkazuje. V původním článku, na nějž jsme reagovali, navíc argumentoval pouze tímto základním dokumentem. Chce-li Botlík dostát svému formalismu, MUSÍ prokázat, že se učivo ke komunikační a slohové výchově explicitně vztahuje i k oblasti jazykové (o tom i dále).

Podobně „sofistikované“ jsou i další Botlíkovy pokusy o argumentaci. Komentujeme je jen proto, abychom ukázali, že jeho formulační siláctví je sice podloženo nebetyčným sebevědomím, ale věcně – jako celý jeho výmysl s „*korektorskými úlohami*“ – stojí na vodě.

Podívejme se na některá Botlíkova tvrzení v časové ose:

V prvním článku [ze 13. 5. 2021](#) OB uvedl: „*Aby děti vůbec mohly v závadných úlohách uspět, musely zásadním způsobem uplatnit profesionální dovednosti, jež nejsou předepsaným cílem vzdělávání. Cermatu takový postup výslovně zakazuje školský zákon.*“ – Už jsme dokladovali, že se o žádné „*profesionální dovednosti*“ nejedná, nicméně i tak vyvstává otázka: Kde se nachází onen výslovně zakazující pasus? Proč na něj není odkázáno? Jde o pouhé deklarativní tvrzení.

V reakci na vyjádření Cermatu OB [14. 5. 2021](#) napsal: „*Podle nejméně dvou ustanovení školského zákona musí mít hodnocení žáků oporu v alespoň jednom očekávaném výstupu uvedeném v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Jde o ustanovení § 2 odst. 1 písm. g, resp. ustanovení § 60b odst. 1.*“ – Co se ale v jím odkazovaných pasážích ŠZ výslovně uvádí?

"§ 2

Zásady a cíle vzdělávání

(1) Vzdělávání je založeno na zásadách

g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,

§ 60b

Obsah a forma přijímacích zkoušek

(1) Přijímací zkoušky ověřují předpoklady uchazeče ke vzdělávání. Přijímací zkoušky v prvním kole přijímacího řízení se pro obory vzdělání s maturitní zkouškou konají v pracovních dnech v období od 12. dubna do 28. dubna; pro ostatní obory vzdělání se konají v pracovních dnech v období od 22. dubna do 30. dubna. Obsah a forma přijímací zkoušky odpovídají rámcovému vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání." – Píše se někde v zákoně o očekávaných výstupech? Ani náhodou, pouze se zde zmiňuje RVP ZV. Tohle však našemu formalistovi opět „uniklo“.

Dne [23. 5. 2021](#) OB napsal: „RVP ZV je ovšem dokumentem se značným právním významem. S pojmy, které jednou definoval, proto nesmí zacházet ledabyle. A ani nezachází. Dokument rozlišuje v komunikaci čtení, poslech, mluvený projev a písemný projev – je tudíž nepochybné, že „písemný projev“ je písemným projevem žáka i v dalších částech RVP ZV.“ – O. Botlík sice pochopil, že jím omílaný písemný projev se nachází v pasáži věnované slohu a komunikaci (na což jsme jej výslovně upozornili); nedozvíme se ale, oč opírá své tvrzení o tom, co je „nepochybné“, čím je tato nepochybnost dána. (A to necháváme stranou Botlíkovy hrátky s tím, co to znamená něco definovat a co z definice vyplývá.)

Dodáváme, že Botlík v RVP ZV zcela ignoruje *Charakteristiku vzdělávací oblasti*, kde se uvádí: „*Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění.*“ – Co jiného je hledání pravopisných chyb než porovnávání a hledání shod a odlišností?

V zatím posledním článku v LN [25. 5. 2021](#) opět pouze recykluje svou mantru o porušení zákona, aniž by se věnoval odborným argumentům, které byly do diskuse vneseny.

Všechny Botlíkovy příspěvky pak vykazují jeden **naprosto podstatný nedostatek**, a to tvrzení, že „*korektorské úlohy*“ **porušují zákon**. OB jím zcela ignoruje fakt, že v právním státě o tom, co je porušením zákona, rozhodují soudy, ne absolventi Matfyz v důchodu. Bylo by žádoucí psát o podezření z porušení zákona, ale to už by nepůsobilo tak třaskavě.

Lidové noviny by zmatečná a nepravdivá tvrzení laika měly alespoň následně konfrontovat s odbornou argumentací.

Vladimír Stanzel

ASČ